

POSTANOWIENIE

25 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 25 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki
komandytowej w W.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki
komandytowej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 14 grudnia 2022 r., VI AGa 2/18,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od
powoda na rzecz pozwanego koszty postępowania kasacyjnego w
kwocie 12 500 (dwanaście tysięcy pięćset) zł z odsetkami w
wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu
świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia
doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 grudnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, po
rozpoznaniu apelacji obu stron, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w
Warszawie z 24 marca 2010 r. (XX GC 74/08) w ten sposób, że zasądził od

pozwanego Banku S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w W. kwotę 178 076,50 zł z ustawowymi odsetkami od 24 grudnia 2002 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania oraz kwotę 413 886,40 zł z ustawowymi odsetkami od 28 czerwca 2003 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z tytułu świadczenia karencyjnego, oddalił powództwo w pozostałej części, a także oddalił apelacje obu stron w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach postępowania.

Powód wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynach kasacyjnych. objętych art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Odnosząc się w pierwszym rzędzie do przytoczonej we wniosku powoda przyczyny kasacyjnej polegającej na nieważności postępowania, wywołanej

rozpoznaniem sprawy przez jednoosobowy skład Sądu Apelacyjnego, sprzeczny, zdaniem skarżącego, z przepisami prawa (art. 379 pkt 4 k.p.c.), należy podnieść, że z akt sprawy wynika, że rozpoznanie sprawy przez Sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego nastąpiło, ze względu na powszechnie znany fakt wybuchu pandemii wirusa Covid 19, na podstawie epizodycznego przepisu art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w brzmieniu ustalonym ustawą z 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw ((tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm., dalej „ustawa COVID”). Przytoczony przepis stanowił, że w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego; prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawłość lub precedensowy charakter sprawy. Jednoosobowy skład był zgodny z obowiązującym wówczas przepisem szczególnym podyktowanym powszechnie znaną nadzwyczajną sytuacją, związaną z ogólnoświatową pandemią wirusa COVID 19, nie doszło zatem do nieważności postępowania z przyczyny wskazanej w art. 379 pkt 4 k.p.c. Już tylko na marginesie należy podnieść, że w uchwale składu siedmiu sędziów z 26 kwietnia 2023 r. (zasada prawna), III PZP 6/22 (OSNP 2023, nr 10, poz. 104) Sąd Najwyższy uznał, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy COVID ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Jednocześnie jednak Sąd Najwyższy w powiększonym składzie ustalił, że przyjęta w tej uchwale wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia, wyjaśniając, że brak tego ograniczenia byłby niepożądany ze społecznego punktu widzenia i prowadziłby do nadwyrężenia powagi władzy sądowniczej oraz wizerunku sądownictwa. Oznacza to, że wydanie orzeczenia przez sąd drugiej instancji w składzie ukształtowanym na podstawie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy COVID w okresie do dnia 26 kwietnia 2023 r. włącznie,

nie może stanowić samoistnej podstawy do stwierdzenia nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c. (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 20 marca 2024 r., II CSKP 2164/22 i z 21 czerwca 2024 r., II CSKP 718/23, a także postanowienie Sądu Najwyższego z 28 lipca 2023 r., I CSK 4249/22).

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powód podniósł ponadto, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Zgodnie z, utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, poglądem, oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na jej oczywistej zasadności, nakładało na skarżącego powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia konkretnych przytoczonych we wniosku przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez odwoływania się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które nie podlegają badaniu na etapie tak zwanego przedsądu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, Nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156 oraz z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się „oczywistość” skargi w przedstawiony wyżej rozumieniu, czego nie może łączyć z subiektywnym odczuciem strony, że zaskarżone orzeczenie jest oczywiście niezasadne lub niesprawiedliwe (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08; z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01 i z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08). Oczywiście jest to, co jest widoczne na pierwszy rzut oka, bez badania i studiowania akt sprawy oraz prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Należy też przypomnieć, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście sprzecznego z prawem i nieprawidłowego orzeczenia, które z tych przyczyn nie może się ostać w obrocie prawnym (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17 z 5 października 2018 r., V CSK 168/18).

Wniosek powoda o przyjęcie skargi kasacyjnej ze względu na przyczynę kasacyjną, wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie spełnia tych wymagań, powszechnie aprobowanych w orzecznictwie i nauce prawa. Skarżący nie wykazał widocznej *prima vista* wadliwości zaskarżonego wyroku i oczywistej zasadności skargi w przedstawionym wyżej rozumieniu. Staranne i szeroko umotywowane uzasadnienie zaskarżonego kasacyjnie wyroku Sądu Apelacyjnego liczy 104 strony. Sąd drugiej instancji przeprowadził ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów, poczynił własne ustalenia faktyczne, uzupełniające zaaprobowane przez niego ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, przytoczył adekwatne przepisy prawa materialnego oraz dokonał ich wykładni i zastosowania. Odniósł się przy tym do wszystkich zarzutów apelacji obu stron oraz do poprzednio zapadłych w tej sprawie wyroków sądów powszechnych i Sądu Najwyższego. Należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją, nie rozpoznaje merytorycznie sprawy (uczyniły to już wcześniej sądy powszechne w konstytucyjnym modelu dwóch instancji), lecz rozpoznaje skargę kasacyjną, czyniąc to przede wszystkim w interesie publicznym, zaś w interesie prywatnym wtedy, gdy skarga jest oczywiście zasadna, a zaskarżone orzeczenie ewidentnie wadliwe.

W tym stanie rzeczy, orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanego, który wniósł odpowiedź na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie 98 § 1 i art. 99 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1964 ze zm.).

(A.D.)